

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

Politica Externă a R. Moldova: retrospectiva anului 2010

*Transcriptul emisiunii radiofonice, din 30 decembrie 2010, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. *Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și România pe parcursul anului 2010*
2. *Analiza relațiilor dintre R. Moldova și Federația Rusă pe parcursul anului 2010*
3. *Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și Ucraina pe parcursul anului 2010*
4. *Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și UE pe parcursul anului 2010*
5. *Relațiile dintre R. Moldova și SUA: retrospectiva anului 2010*

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: *Bună ziua stimați ascultători! Sunt Corneliu Rusnac și vă salut la o nouă ediție a emisiunii de sinteze și dezbateri pe teme de politică externă, emisiune realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert.*

Această emisiune va fi una de recapitulare și totalizare a anului 2010 în domeniul Politicii Externe. Invitații noștri de astăzi sunt domnul Victor Chirilă, Directorul Executiv al Asociației pentru Politică Externă, dl Eugen Revenco, Directorul Fundației Moldo - Lituanieni, și Radu Vrabie, Director de Programe la APE. Bună ziua și bine ați venit la emisiunea noastră!

Așadar, haideți să vedem cum au evoluat lucrurile pe parcursul anului 2010 și să începem cu relațiile cu România, dle Chirilă?

1. Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și România pe parcursul anului 2010

Victor CHIRILĂ: Eu cred că a fost un an bun pentru relațiile noastre cu România, am depășit unele din problemele moștenite de la Guvernarea precedentă, de exemplu a fost semnat Acordul privind micul Trafic la Frontieră, au fost deschise consulatele românești la Bălți și Cahul, de asemenea, a fost deschis consulatul R. Moldova la Iași, sau făcut diferiți pași în direcția stabilirii, construirii unui parteneriat strategic în domeniul integrării europene, în special prin semnarea acelei declarații la nivel de Președinți din aprilie, se lucrează în prezent asupra unui Plan de Acțiuni care ar da substanță acestei declarații privind constituirea unui parteneriat strategic în domeniul integrării europene. Lucrurile s-au mișcat din loc. Relația cu Bucureștiul a fost repusă pe o traiectorie normală, pe o traiectorie care inspiră anumit optimism că în viitor această relație va da roadele la care am visat foarte mult timp în ultimii ani. Este important ca de acum în acolo să se treacă și la realizarea unor proiecte concrete. În domeniul infrastructurii, înțeleg că se lucrează la elaborarea unor proiecte ce ar da substanță unor astfel de intenții. Știm deja că România este gata să ne ofere în următorii 4 ani o asistență financiară și tehnică în valoare de 100 milioane de euro. Toate aceste lucruri cred că vin să demonstreze că România nu are o agendă

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

secretă, ascunsă față de R. Moldova, dimpotrivă este interesată să contribuie la apropierea țării noastre de Uniunea Europeană.

Corneliu RUSNAC: Dle Revenco?

Eugen REVENCO: Este firesc ca relația cu România să revină cu o dinamică nouă, mult așteptată. Au fost multe începuturi, cum a remarcat și dl Chirilă dar, câte ceva nu a fost dus până la capăt. Cel puțin să ne amintim că acest Plan de Acțiuni în domeniul integrării europene cu alte țări din UE a fost dus până la capăt și chiar a început implementarea. Lucrurile cu România din păcate nu au avansat atât de repede la acest nivel. Consultările bilaterale sau mecanisme noi instituționale în domeniul integrării europene nu au fost instituite, deși s-a dorit foarte mult, a fost prevăzut în programul de guvernare, iar România este o țară prioritară. Concomitent, avem un număr mare de acorduri bilaterale încheiate și nu le avem cu alte țări semnate în așa cantitate. Dar, la nivel de implementare ar fi fost preferabil dacă Guvernul moldovenesc s-ar concentra pe scoaterea nu numai a unor roade de imagine dar, și introducerea elementelor de durabilitate. Nu toate lucrurile sunt explicabile în raporturile cu România, cel puțin în ceia ce privește Chișinăul. Bunăoară, desemnarea ambasadorului nostru la București a durat un an de zile, lucru care vine în contradicție cu dinamica raporturilor. Nici Consulul General la Iași nu este desemnat până în ziua de astăzi. Există anumite blocaje instituționale inexplicabile sau cel puțin greu de înțeles și ar fi bine ca în anul următor să se găsească soluții instituționale pentru a preveni apariția unor situații similare. De asemenea, ar fi bine dacă în anul următor s-ar evita concurența politică excesivă pentru a avea „prioritate” în relația cu București-ul. Încheierea Tratatului privind regimul de frontieră a arătat o competiție internă nesănătoasă, care a dus la un număr de contradicții și vicieri de proceduri interne.

Corneliu RUSNAC: Dle Vrabie?

Radu VRABIE: În mare parte sunt de acord cu ceia ce au spus colegii mei, aproape au atins toate temele. Ceia ce aș vrea eu să adaug este faptul că anul acesta România a fost un subiect foarte discutat. S-a format, undeva, din partea unor forțe politice o isterie în jurul românismului, unionismului. Vedem că și referendumul care a fost organizat anul acesta în mare parte a eșuat din cauza acestei discuții pro sau anti României de aceia eu cred că Guvernul, conducerea R. Moldova a făcut foarte bine că s-a bazat pe relații pragmatice, s-a evitat, în mare parte, cu anumite excepții, discuții despre chestiuni identitare, despre limbă. Și eu sper ca acest curs să continue pentru ca să ieșim din sfera miturilor și discuțiilor emotive în sfera unor discuții pragmatice și previzibile în relațiile cu România.

Corneliu RUSNAC: Ce putem spune despre relațiile cu Rusia dle Vrabie?

2. Analiza relațiilor dintre R. Moldova și Federația Rusă pe parcursul anului 2010

Radu VRABIE: Probabil cel mai imprezvizibil capitol al politicii noastre externe. Pe de o parte Guvernul R. Moldova a încercat să stabilească relații bazate pe respect reciproc și bazate pe o înțelegere cu Rusia pentru a redresa situația destul de proastă care a fost în ultimii ani cu Rusia. Și, într-adevăr au fost anumite succese, consultări la nivel de ministere de externe, întâlniri între viceministri Popov și Karasin,

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

comisia interguvernamentală moldo-rusă condusă de Fursenko din partea Rusiei și Lazăr din partea R. Moldova. Pe de altă parte, Rusia a demonstrat faptul că anumite chestiuni istorice pentru ea sunt foarte importante, mă refer aici la acele cazuri, 9 mai și 28 iunie, zi declarată de către fostul președinte interimar Mihai Ghimpu drept zi a ocupației sovietice și respectiv reacția Rusiei a demonstrat faptul că pentru Rusia aceste subiecte sunt foarte importante, sensibile. În același timp am văzut poziția Rusiei pe dosarul transnistrean, în principiu nu s-a schimbat foarte mult. Și mă gândesc acum, în lumina ultimilor schimbări în relațiile cu Rusia, mă refer la faptul că s-a redus foarte mult cota exportului moldovenesc în Rusia și la faptul că deja plătim preț mediu european sau vom plăti preț mediu european pentru gaz ar fi o oportunitate pentru R. Moldova să renunțe la acea politică de export în schimbul loialității politice și de a construi o nouă relație bazată pe principii pragmatice așa cum a încercat și în cazul României.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ: Bine, în general chiar dacă au avut loc anumite sincope în relația noastră cu Rusia, totuși relațiile noastre s-au caracterizat printr-o anumite stabilitate, stabilitate relativă care a dat posibilitatea să avem mai multe contacte la nivel de ministere de externe, la nivel de parlament, la nivel de partide. De exemplu, Partidul Democrat, știm cu toții, a semnat acel Acord de cooperare cu Partidul Rusia Unită. Într-o anumită măsură putem spune că guvernarea AIE a reușit să demonstreze Moscovei că poate construi un dialog, o relație previzibilă bazată pe sinceritate și abordarea deschisă a problemelor care există între noi. Da, într-adevăr problemele legate de interpretarea trecutului comun lasă o amprentă nedorită asupra relațiilor noastre cu Moscova. Aici, cred că politicienii ar trebui să pună mai puțin accent pe aceste chestiuni și să se axeze pe probleme, soluții, perspective curente pentru că contextul regional se schimbă radical, lucrul acesta se observă foarte bine actualmente. Contextul european s-a schimbat foarte mult în ultimul an. Există un mai mare interes din partea UE și a SUA de a construi o relație predictibilă cu Federația Rusă, de a o angaja în proiecte comune legate de soluționarea unor probleme economice, financiare sau de securitate. Lucrul acesta nu trebuie să ne scape, nu trebuie să le scape diplomaților noștri și politicienilor noștri. Cred că este nevoie de o abordare realistă a viitorului relațiilor noastre cu Moscova, o abordare care să fie bazată pe o viziune structurată, o viziune plină de substanță, o strategie care nu ar face abstracție de problemele trecutului, dar ar încerca să găsească consens asupra interpretării acestor probleme și, în același timp, să se axeze pe soluționarea comună a problemelor existente.

Corneliu RUSNAC: Și relațiile cu Ucraina cum au evoluat pe parcursul anului 2010, dle Revenco?

3. Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și Ucraina pe parcursul anului 2010

Eugen REVENCO: Acest Guvern AIE și-a propus, în egală măsură, ca și cu România, să creeze un parteneriat strategic în spirit european. Dacă cu România, am avut un număr mare de acorduri bilaterale semnate, cu Ucraina avem un număr mai mic. Dar, începuturile erau diferite în cazul României și Ucrainei, deși în ambele relații nu erau nici pe de parte strălucite. La sfârșitul anului trecut Guvernul Moldovenesc a reușit împreună cu Guvernul precedent ucrainean să dea o dinamică nouă relației bilaterale, s-a reușit semnarea unor documente bilaterale importante; a demarat procesul de demarcare a frontierei pe segmentul transnistrean. Este important că în programul de guvernare s-a propus

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

soluționarea problemelor legate de proprietate. Undeva s-a încercat, prin semnarea unui document bilateral în februarie 2010 între prim-miniștrii Filat și Timoșenko, avansarea și în acest dosar.

S-a sperat foarte mult că împreună cu noua Guvernare de la Kiev se va reuși continuarea dialogului pragmatic bazat pe interese reale și pe căutarea de soluții. Din păcate vedem, însă, că Ucraina după ultimele alegeri prezidențiale a devenit un actor extern mai puțin previzibil, cel puțin în relația cu R. Moldova. Am observat că în noiembrie curent, în plină campanie electorală, ucrainenii au intervenit unilateral într-un punct de frontieră care era în discuție în cadrul comisiei de demarcare. Subliniez că au intervenit unilateral, lucru care nu se face la frontieră și care dovedește că actorul respectiv este imprevizibil. În al doilea rând, acest fapt s-a produs atunci când la Chișinău era o mare conferință internațională referitoare la managementul integrat al frontierei unde participa șeful frontierelor ucrainene, precum și un ambasador cu misiuni speciale din Ministerul de externe al Ucrainei împuternicit anume cu problemele frontierei. Aceștia nu au abordat subiectul, în termen util, cu autoritățile de la Chișinău, ceea ce confirmă că sunt actori imprevizibili, din păcate.

Totodată, vedem că Kievul și-a pus în scop elaborarea unei strategii vis-a-vis de R. Moldova pentru a-și soluționa anumite probleme din relația bilaterală. Acest fapt nu poate să bucure, ba din contra, odată ce suntem puși alături de România care în Ucraina este percepută ca o amenințare la adresa securității naționale, pe noi ne plasează tot cam în aceeași perspectivă.

În concluzie, putem spune că au fost eforturi, au fost întreprinse acțiuni, tentative la nivel de experți. Probabil că undeva, într-un moment anume, trebuia să se fi luat anumite decizii pe dosarul ucrainean. Aceste decizii au fost amânate și acum lucrurile se pare că se complică și vor deveni mai complicate pentru diplomația moldovenească în demararea următorului mandat guvernamental. Pe de o parte, este și gelozia Ucrainei care vede dinamica raporturilor dintre R. Moldova și România. Probabil, interpretează greșit, neadecvat, prin prisma televizorului de limbă rusă, iar această oglindă deformează înțelegerea realităților din R. Moldova. În anul care vine, diplomația moldovenească ar face bine să se concentreze, cel puțin în prima perioadă, asupra dosarului ucrainean. Ar putea fi util dacă următorul ministru de externe nu ar amâna vizita sa la Kiev pentru a detensiona și schița un plan de acțiuni în vederea stabilirii acelui parteneriat strategic pe care și l-a dorit Guvernul anterior. Sper că Guvernul care va păstra Ucraina pe agenda sa prioritară.

Corneliu RUSNAC: Dle Chirilă?

Victor CHIRILĂ: Într-adevăr relația noastră cu Kievul nu s-a ridicat la nivelul așteptărilor. Da, am avut un început bun, s-au semnat anumite acorduri ce țin de necesitatea soluționării problemelor legate de proprietățile R. Moldova de pe teritoriul Ucrainei și ale Ucrainei în R. Moldova, s-a început demarcarea porțiunii de frontieră pe traseul transnistrean dar, în cele din urmă schimbarea puterii de la Kiev, în loc să impulsioneze acest proces, de fapt, la adus într-o formă de stagnare. Lucrul acesta este îngrijorător pentru că, iată, am avut în noiembrie, cazul de la Palanca, când grănicerii ucraineni au încercat să schimbe semnele de frontieră, lucrul acesta a provocat o tensiune nedorită în relațiile noastre bilaterale. Această tensiune a fost remarcată și de oficialii europeni. Am spus de mai multe ori că acestea sunt probleme

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

tehnice minore dar, iată că aceste probleme tehnice minore s-au transformat într-un obstacol foarte mare în evoluția relațiilor noastre bilaterale. Nu ne permit să trecem la faza unui parteneriat strategic axat pe integrare europeană între Kiev și Chișinău, un parteneriat care ar avea o componentă puternică, inclusiv și de găsire a unor poziții comune asupra problemei transnistrene. Cred că în anul viitor, viitoarea Guvernare, viitorul Ministru de externe va trebui să acorde o atenție mult mai mare dosarului moldo-ucrainean. Este nevoie de a relua dialogul nostru politic la toate nivele și în special la cel mai înalt nivel, la nivel de președinți, la nivel de miniștri de externe astfel încât să se găsească soluțiile necesare pentru aceste probleme plus la aceasta să avem posibilitatea să influențăm asupra viitoarei politici a Kievului față de R. Moldova. Așa cum a spus dl Revenco, Ucraina intenționează să dezvolte o politică, o strategie clară față de țara noastră. Acest proces trebuie să fie folosit de noi pentru a imprima o notă pozitivă acestei politici, pentru a da o substanță pe care noi o așteptăm. De aceea, lucrul acesta nu poate fi făcut dacă noi nu vom fi activi în relația cu Ucraina și nu vom folosi toate instrumentele, tot instrumentarul instituțional pe care îl avem la dispoziție pentru a influența poziția Ucrainei față de țara noastră într-o direcție pozitivă pentru noi.

Corneliu RUSNAC: Dle Vrabie?

Radu VRABIE: Una dintre problemele pe care le-am avut noi în relația cu Ucraina este faptul că ambele țări am fost în campanie electorală, noi apoi ei, acum iarăși noi ceia ce a făcut ca să atragem o atenție mai mică relațiilor bilaterale plus că în Ucraina s-a schimbat mult contextul intern. Noul președinte Ianukovici încearcă să creeze o imagine a Ucrainei foarte puternice pe fundalul unei frustrări. Pierderea procesului de judecată cu România pentru Ucraina a fost interpretată ca o înfrângere. Acum Ucraina încearcă să-și recapete influența, să-și câștige rolul unui lider regional, de aceea politica lor, dintr-un punct de vedere, poate fi văzută ca o politică dură. Colegul Eugen Revenco a menționat despre faptul că suntem puși cam în același coș cu România. Or, România este văzută, surprinzător pentru mine, foarte prost în Ucraina, chiar mai prost decât îmi imaginam, de aceea, iarăși, voi fi nevoit să repet ceia ce au spus colegii mei, R. Moldova trebuie să intensifice dialogul cu Ucraina pentru a demonstra că R. Moldova nu este un dușman al Ucrainei dar mai degrabă un partener, un partener cu care poate să discute.

Corneliu RUSNAC: Să vorbim acum despre raporturile cu UE, ce se poate spune despre aceste raporturi, cum au evoluat ele pe parcursul anului 2010?

4. Evoluția relațiilor dintre R. Moldova și UE pe parcursul anului 2010

Victor CHIRILĂ: Din perspectiva mea relațiile noastre cu UE au evoluat de o manieră foarte bună și insist asupra calificativului foarte bună pentru că acum un an și jumătate foarte puțini dintre noi și-ar fi putut imagina că UE va accepta să negocieze atât de rapid Acordul de Asociere cu R. Moldova sau că UE va accepta să demareze atât de repede dialogul asupra liberalizării regimului de vize. De asemenea, UE a dat acordul asupra dialogului cu privire la crearea zonei de comerț liber și aprofundat cu țara noastră. Toate aceste trei procese sunt esențiale pentru viitoarea relație cu UE pentru că Acordul de Asociere va permite R. Moldova să aibă o relație contractuală bazată pe integrare economică și acest lucru înseamnă

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

că R. Moldova va începe un proces de integrare graduală în cadrul pieței comune a UE și în același timp să-și armonizeze instituțiile și legislația cu standardele UE. În al doilea rând, relația, din punct de vedere politic, se va baza pe un raport de asociere cu UE. Faptul că vom avea dimensiunea de integrare economică ne permite să fim optimiști că în viitor acest Acord de Asociere ne va ajuta să obținem dimensiunea și de integrare politică, să trecem de la asociere politică la integrare politică. Doi, Acordul de Liberalizare a regimului de vize, de fapt, este un pas important pentru integrarea în spațiul UE. Cetățenii noștri vor face un pas important spre obținerea dreptului de a călători liber, de a se mișca liber în spațiul UE și acest lucru va avea efecte benefice în special pentru partea activă a societății noastre și am în vedere aici studenții, oamenii din sfera academică, oamenii de afaceri, toate acele grupuri de care depinde, de fapt, modernizarea instituțională și economică a țării noastre. Trei, crearea unei zone libere de comerț liber și aprofundat cu UE, de fapt, va demara armonizarea legislativă și instituțională reală cu standardele europene. Prin acest acord începem un proces asiduu de integrare economică, socială și instituțională a R. Moldova cu spațiul UE. Acordul de Asociere și celelalte două componente ale sale vor pune o bază solidă pentru integrarea politică și economică a R. Moldova în UE.

Corneliu RUSNAC: Dle Vrabie?

Radu VRABIE: Desigur, relația cu UE a fost una foarte bună din perspectiva dinamicii și relațiilor care sau creat. Imaginea R. Moldova a crescut foarte mult în rândul țărilor membre și în rândul conducerii UE. Deja am impresia că vizitele și întâlnirile nu au loc doar protocolar dar, au loc cu un scop bine definit. R. Moldova este văzută foarte bine și aici aș vrea să menționez câteva lucruri: reuniunea miniștrilor de externe ai UE din septembrie și mesajele lor pentru R. Moldova. În același timp trebuie să menționăm că cu cât ne apropiem de UE cu atât mai mult lucru direcționat concret vom avea de făcut și în acest context eu cred că ar trebui să reluăm discuțiile privind necesitatea creării unui oficiu sau a unui Minister de Integrare Europeană care s-ar ocupa exclusiv cu aceste lucruri pentru că am avut parte deja, de un credit, sa-i zic așa, din partea UE, au apreciat dinamica dar, va trebui să prezentăm rezultate, iar de aceste rezultate va depinde și ritmul și timpul când vom putea obține sau termina discuțiile privind acel Acord de Asociere, privind Acordul de liber schimb și încheia procesul de liberalizare a regimului de vize și de aceea insist și cred că ar trebui să începem aceste discuții, poate să creăm o asemenea structură care ar lucra mult mai eficient, cred eu.

Corneliu RUSNAC: Dle Revenco?

Eugen REVENCO: R. Moldova a avut noroc de o fereastră de oportunitate în raportul cu UE. Pe de o parte, este deschiderea UE cu Parteneriatul Estic - o politică nouă și necesitatea unei istorii de succes. Apoi, însăși R. Moldova cu o guvernare anterioară care s-a decredibilizat și a devenit chiar non-partener, mă refer la Partidul Comuniștilor. Pe acest fundal în 2009 apare o Alianță orientată spre UE și dornică de a valorifica fereastra de oportunitate. Un lucru extraordinar este că în ministerul de externe, în această perioadă, au venit profesioniști, care își cunosc bine meseria și au folosit din plin această fereastră de oportunitate pe plan extern. Acest fapt trebuie salutat și colegii mei au vorbit, iar eu subscriu în totalitate acestor concluzii.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

Ceea ce este necesar, dar s-a reușit mai puțin, este să se dea un caracter ireversibil acestui curs de orientare europeană. Aici aș pune accentul pe abordarea instituțională a integrării europene și aș vrea să vin cu un reper. Reperul meu este Programul de Guvernare, care spunea că în Cancelaria de Stat va fi creată o subdiviziune și mecanisme care vor permite implementarea și evaluarea reformelor de integrare europeană. Acest lucru nu s-a făcut! Sarcini au fost preluate, într-un fel, de Ministerul de Externe. Acum există deja mai multe rapoarte, concluzii și recomandări care vin nu numai din partea experților moldoveni. Sunt și experți europeni, inclusiv înalți consilieri politici ai UE în R. Moldova și foști negociatori cu UE, care au recomandat fortificarea acestui mecanism.

Întărirea acestui mecanism va reuși prin specializare și disociere de Ministerul de externe. Deoarece, procesul de implementare și de coordonare, pe plan intern, necesită o cunoaștere adâncă, profundă a dosarelor foarte tehnice. Acest lucru nu este, și puțin probabil că va, fi cunoscut de MAE pentru că nu este propriu pentru Ministerul de externe. Al doilea element este amplasarea acestui mecanism mai aproape de centrul de luare a deciziilor: fie Președinție, fie oficiul Prim Ministrului. Ar fi cazul, probabil, și în Parlament să existe o Comisie specializată pentru integrare europeană care ar crea condiții pentru un canal de viteză de adaptare și implementare a legislației corespunzătoare. Această abordare instituțională nouă, diferită, ar trebui să permită implicarea tuturor autorităților, a administrației, în așa fel încât reformele și progresul pe calea integrării europene să devină ireversibil.

Ba mai mult, noi ne-am dorit și în Programul de guvernare anterior s-a vorbit despre implicarea societății civile în elaborarea programelor și strategiilor, inclusiv de integrare europeană. Lucrurile stau foarte frumos pe termen scurt, pentru anul trecut, pentru începutul acestui an. Dar, noi nu putem construi în continuare relația cu UE în lipsa unei strategii clare, transparente și cunoscute pentru toată lumea. În ce constă această strategie a R. Moldova, de unde pornim, unde vrem să ajungem, care sunt mecanismele și care sunt alte pârghii pe care vrem să le folosim și cum anume le folosim pentru a atinge acest obiectiv. Este foarte important ca în acest proces să fie implicată toată societatea, nu doar o parte din partide care sunt la Guvernare. Ar fi bine să antrenăm plenar și opoziția, care ar putea contribui în acest proces și să nu se plaseze pe un fâgaș distructiv sau anti-european.

Corneliu RUSNAC: Și în încheiere dar nu în ultimul rând, foarte pe scurt despre relațiile cu SUA. Ce se poate spune la acest capitol dle Chirilă?

5. Relațiile dintre R. Moldova și SUA: retrospectiva anului 2010

Victor CHIRILĂ: Actualul Guvern și-a propus să construiască un Parteneriat Strategic cu SUA. Cred că suntem departe de a avea un astfel de Parteneriat Strategic, în schimb, avem o relație foarte apropiată cu SUA. Am avut mai multe declarații favorabile pentru R. Moldova făcute la nivel de Vice Președinte a SUA, la nivel de Secretar de Stat, la nivel de Congres, care ne demonstrează că SUA, Washington-ul privesc foarte atent evoluțiile din țara noastră, sunt interesați ca reformele democratice să continue, reforme care să ne apropie de UE. De fapt, s-a spus foarte clar că SUA susțin cursul de integrare europeană a R. Moldova și leagă acest curs de actuala Guvernare. Cred că aceasta este o realizare mare a actualei Guvernări, însă, pentru viitor, este nevoie să punem în funcțiune acele instrumente instituționale

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 45, din 30.12.2010

pe care R. Moldova le are deja construite cu SUA și mă refer aici la Comitetul pentru Cooperare Economică care, deși, titulatura dă de înțeles că acest Comitet are ca obiect relațiile economice, de fapt, din experiența mea, știu că acest Comitet abordează pe larg chestiuni politice și chestiunile politice și chestiuni ce țin de reformele democratice sunt niște condiții pentru dezvoltarea unor relații economice aprofundate cu SUA. Acest Comitet moldo – american nu s-a mai întrunit din 2005. Este cazul ca acest comitet să fie repus în funcțiune și să pună pe agendă chestiuni importante pentru dezvoltarea relațiilor noastre precum, de exemplu, anularea anacronicului Amendament Jackson-Vanik, care ne împiedică să beneficiem permanent în relațiile cu SUA de statutul privind națiunea cea mai favorizată. Deocamdată din cauza acestui Amendament Jackson-Vanik acest statut este temporar, o dată la doi ani acest statut este revăzut și este reaprobat dacă R. Moldova îndeplinește condițiile necesare, condițiile democratice. Acest statut este o moștenire a Uniunii Sovietice. Foarte multe lucruri s-au schimbat în R. Moldova. R. Moldova a avansat pe calea democrației, ori acest statut este un anacronism și el trebuie să fie anulat. Pentru a realiza acest lucru este nevoie de un dialog politic mult mai intens cu SUA, și un dialog politic care să aibă la bază o agendă de chestiuni care să corespundă cu așteptările actuale ale societății.

Corneliu RUSNAC: Spre regret, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la acest program. Stimați ascultători, eu Corneliu Rusnac, vă reamintesc că ați ascultat o emisiune de discuții pe teme de politică externă realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert. La mulți ani și Sărbători Fericite!